

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Kónigné Nagy Magdolna
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Kónigné Nagy Magdolna
Levelezési cím: 7252 Attala, Széchenyi u. 20/a
Telefonszám: 06 304545977
E-mail cím: konignemagdi73@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Árpád- kori templomrom**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:⁴

X nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Attala–Kenderföldek

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési** tájegységi ágazati

amely értéktár neve: **Attala Települési Értéktár**

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Régóta a köztudatban szerepel, hogy Attala határában, egy feltehetően Árpád kori templom maradványait rejtje a föld. Több régészeti kutatásban is megemlítik, de eddig sajnálatosan forráshiány miatt, a feltárása elmaradt. (Rómer Flóris, Tóth Endre, K. Németh András). Előzetes adatokból az alábbiakat deríthettük ki:

„Templomát csak a pápai tizedjegyzék említi, feltárt, kisméretű, valószínűleg félkörös záródású egyház lehetett.

1748-ban a középkori templom néhány falmaradványa és „a szentély fundamentuma” még látszott a falutól negyedórányira; a körülötte fekvő temetőt sövénykerítés vette körül.”

Rómer Flóris az alábbiakat jegyezte fel Attalán:

„a falun kívül K felé, az úgynevezett régi temetőben a régi templom és kerítése (...) bemohosodott nyomai, az árkolások és domborúságok arra látszanak mutatni, hogy itt valaha a falu állott. Hossza 8°–3° széles.”

Rómer adatai szerint tehát a templom kb. 15,2 x 5,7 m-es lehetett.

1964-ben a kaposvári múzeum által kiküldött régészeti kérdőívre válaszolva a helyiek említést tettek a halastótól Ny-ra, 200-250 lépésre fekvő romról, amely egyesek szerint kápolna, mások szerint várrom volt és ahol „egy helyen tisztán látszik egy falmaradvány”.

A romot szerintük régebben megpróbálták kiásni, de abbahagyták, csontokat és falmaradványt találtak.

1990-ben Tóth Endre a falutól ÉK-re, a Kenderföldek É-i szélén, egy K–Ny irányú völgy D-i oldalának – talán mesterségesen is alakított – dombszerű kiugrásán kitisztította és dokumentálta a földmunka során előbukkant, kiserkesztve 10,75 m hosszú, Ny–K tájolású, lenagyolt kváderkövekre alapozott, minden bizonnyal félköríves záródású, 90 cm-es falvastagságú Árpád-kori templom alapfalait. A templomhajó kívül 6,2 m, belül 4,25 m széles, a D-i fal külső hossza 8,4 m, belseje 6,2 m hosszú. Az épület D-i oldalán nyílt az egyetlen, 1 m széles bejárat. Az építkezéshez használt köveket és néhány márványdarabot az alsóhetényi római erődből szállíthatták az építkezéshez, de az omladékban sok téglatörmelék is volt, tehát nem az egész épület készült kőből. A feltételezett vonalú szentély és a templom belseje erősen pusztult, eredeti padlószintet csak kis területen figyeltek meg a D-i oldalon és a DNy-i sarokban; az épület belsejét a középkor végén vagy az újkor elején – talán pince céljaira – kimélyítették. (LXVII. t. 1.) A templom körüli dombon a temetőt embercsontok jelezték.

2000 őszén a régészek által végzett közös terepszemlén az épület pontos helyét már nem tudták újra azonosítani az elgázosodott és földmunka révén átformált területen.

(<http://doktori.btk.elte.hu/hist/nemethandras/diss.pdf>)

6. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Az árpád-kori templomrom települési szinten egyedülálló kulturális és történelmi értéket képvisel, amely szervesen hozzákapcsolódik a falu múltjához. 2021 őszén, az Értéktár Bizottság tagjai terepszemlén vettek részt, ahol felfedezésre került a régi templom falrészlete, melyet szeretnénk a továbbiakban feltáratni, konzerváltatni. Pályázati források segítségével, méltó emlékhellyé lehetne alakítani.

7.A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

<http://doktori.btk.elte.hu/hist/nemethandras/diss.pdf>

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_NEMZ_regFuzetek_1_44/?pg=60&layout=s&query=Attala

<https://archeodatabase.hnm.hu/hu/download/33467/file/dd020cc3-dd02-469d-88a6-5e6670392958>

<https://archeodatabase.hnm.hu/hu/node/33467>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: <http://attala.hu/ertektar.html>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról